S. N. D. T. WOMEN'S UNIVERSITY
LIBRARY.

ભારતીય કલાકલાપ

વિભાગ ૩

10685

VG 759.954
Bha
vol. 3

N.D.

VG 759.954
Bha
vol. 3
10685

માર કાર્યાલય લિ. ૧૪૫૪ રાયપુર · અહમદાવાદ-૧

S. N. D. T. WOMEN'S UNIVERSITY
LIBRARY.

THE LIBRARY

श्री नाथीबाई दामोदर ठाकरसी
महिला विद्यापीठ

S. N. D. T.
WOMEN'S UNIVERSITY
BOMBAY.

भारतीय कलाकलाप

संपुट १

समावेश
CONTENTS

卐

प्रणयोत्सव...अजंतानुं भींतचित्र
Festival of Love...Ajanta Fresco

बगीचामां बाबरनी मुलाकात...मुघल कला
Babar in the Garden...Mughal School

गोठडी...कांगडा कलम
Love-Tryst...Kangra School

कुणाल...श्री नन्दलाल वसु
Kunal...Nanda Lal Bose

रागिणी 'गौरी'नो प्रभव...श्री प्रमोदकुमार चट्टोपाध्याय
Birth of the Musical Mode 'Gauri'...Promod Kumar Chatterjee

वनभोजन...श्री वनविहारी घोष
The Picnic-grove...Vana Vihari Ghosh

S. N. D. T. WOMEN'S UNIVERSITY LIBRARY.

कुमार कार्यालय लिमिटेड १४५४ रायपुर अहमदावाद-१

आमुख

गुजरातनां सामयिकोमां शुद्ध भारतीय कलानो परिचय आपवानी पहेल 'कुमारे' करी; अेटलुं ज नहि, पण सळंग अेक पेढी (३० वर्ष) अुपरांतना समय सुधी अेकधारीरीते तेनी समज तथा रसवृत्ति केळव्या करीने भारतीय कलानी अस्मिता प्रकटाववानो नम्र दावो पण तेने फाळे जाय छे. अे समय दरम्यान भारतीय चित्रकळाना अितिहासना, अजंताथी मांडीने आधुनिक समय सुधीना काळना छुटक छुटक अंकोडा रूप अनेक सादां तेमज पूर्णरंगी चित्रो तेणे पोतानां पानांओ पर प्रकट कर्यां छे. अेमांथी चूंटणी करीने आ 'भारतीय कलाकलाप'ना त्रण भागमां आपेलां पूर्णरंगी चित्रो, अेनो सिलसिलाबंध अितिहास तो नहि, पण समयानुक्रम विकासनो खयाल आपे अे रीतनां कलारत्नो द्वारा गोठव्यां छे.

अे जोतां पहेलां, भारतीय कळाना अितिहासनी कडीबंध भूमिका जोनारना मनमां बंधाय अे अुद्देशथी भारतीय कळानी सर्व शैलीओने विशदपणे अुदाहरणो तथा तेनी लाक्षणिकताओ दर्शावीने समजावतो अेक परिचयात्मक लेख आ संपुट साथे आपवानी मनीषा हती, पण ते फळी नथी; अेटले मोडुं पडेलुं तेनुं प्रकाशन तरत करी देवुं अुचित मान्युं छे.

डिसेम्बर १९५७ —प्रकाशक

पहेली आवृत्ति · डिसेम्बर १९५७ · मूल्य २

*

मुद्रक-प्रकाशक · बचुभाई रावत · कुमार कार्यालय लि. १४५४ रायपुर · अहमदाबाद-१

आकाशी गान (कलाकार श्री विनायक मासोजी : कलाकारना सौजन्यथी)
Celestial Song (By Shree Vinayak Masoji : By Courtesy of the Artist)

COPYRIGHT

10685

S.N.D.T. WOMEN'S UNIVERSITY
LIBRARY.

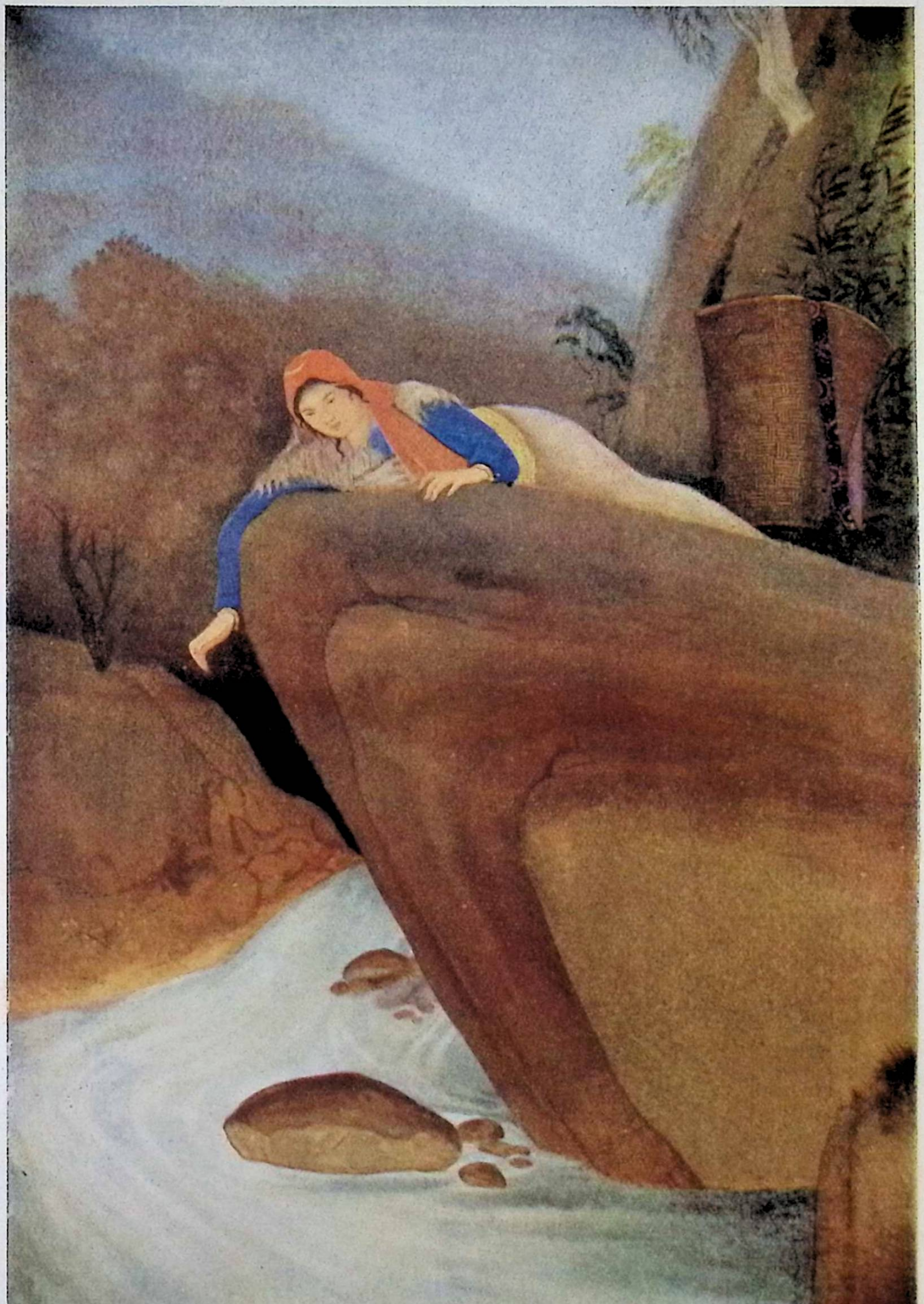

पहाडी झरण (कलाकार • श्री वीरेश्वर सेन : कलाकारना सौजन्यथी)
Mountain-Torrent (By Shree Bireshwar Sen : By Courtesy of the Artist)

COPYRIGHT

S. N. D. T. WOMEN'S UNIVERSITY
LIBRARY.

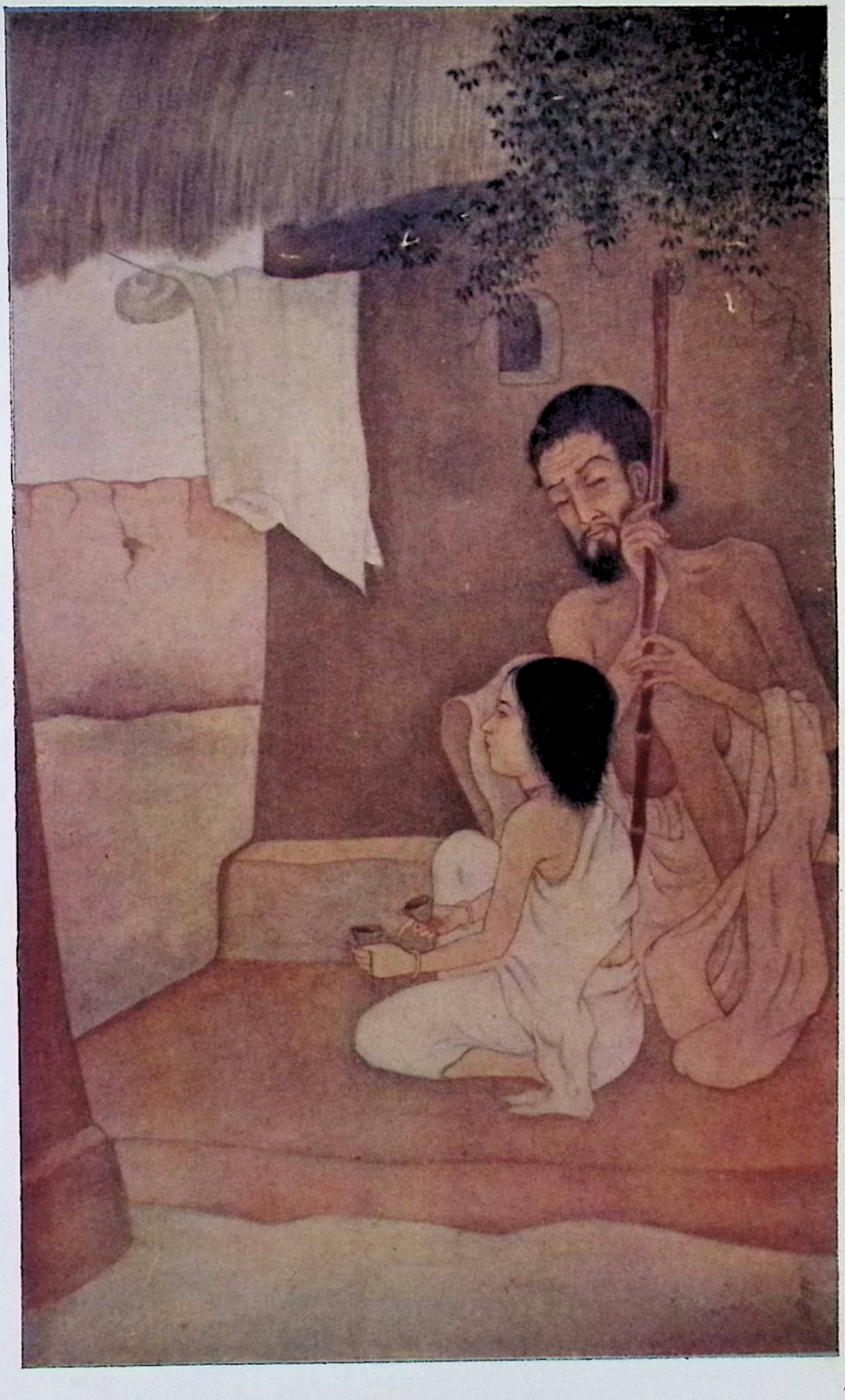

10685

अंधनी लाकडी (कलाकार श्री धीरेन्द्रकृष्ण देववर्मन : श्री कनु देसाओीना सग्रहमांथी)

Support of the Blind (By Shree Dhirendra Krishna Dev Barman : From the Collection of Shree Kanu Desai)

COPYRIGHT

S. N. D. T. WOMEN'S UNIVERSITY
LIBRARY.

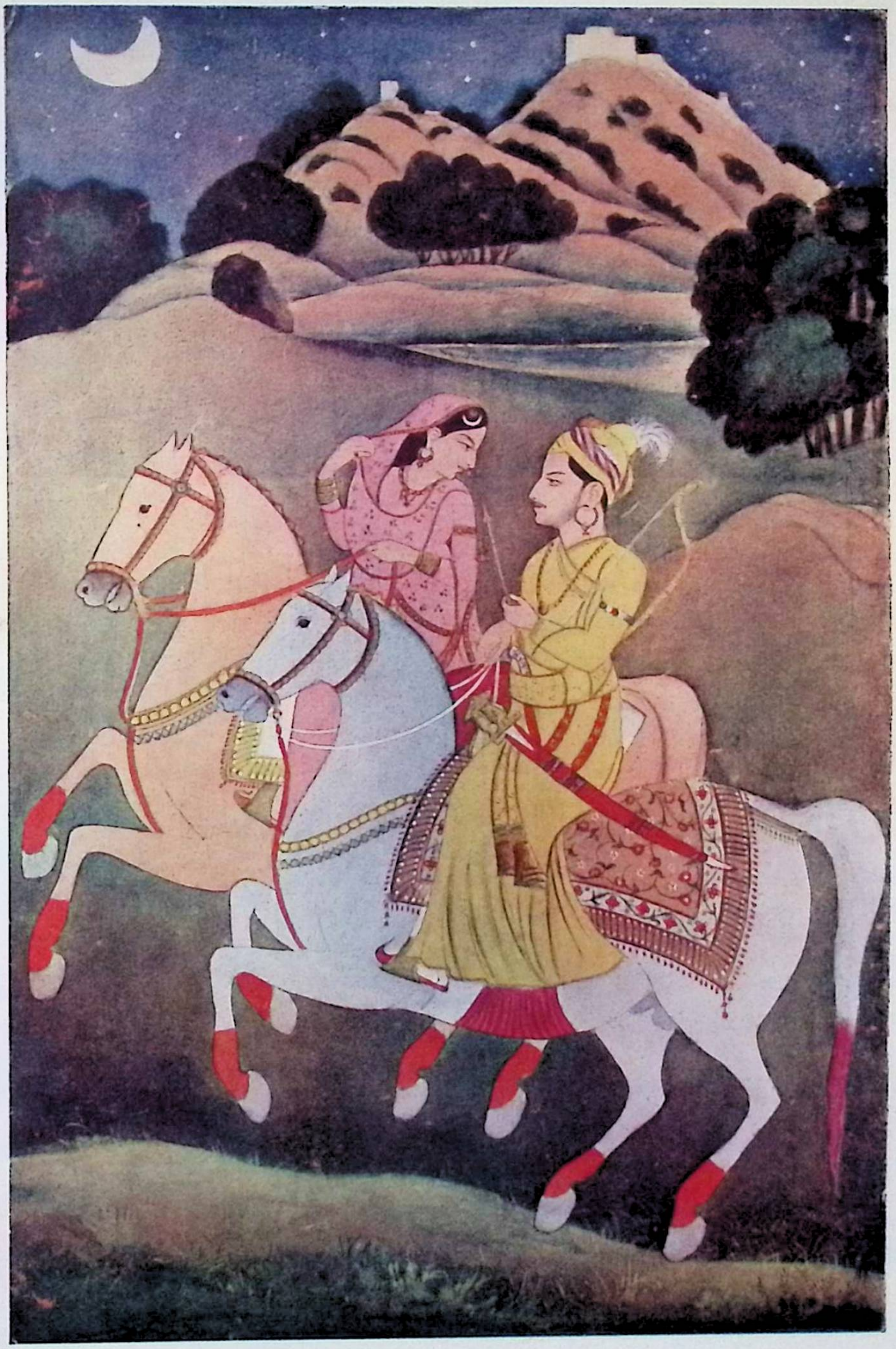

बाजबहादुर-रूपमती (राजपुत कलम)
Baj Bahadur and Roopmati (Rajput School)

COPYRIGHT

S. N. D. T. WOMEN'S UNIVERSITY
LIBRARY.

कमळ-तलावडी (कलाकार श्री रमेन्द्रनाथ चक्रवर्ती : श्री कनु देसाईना संग्रहमांथी)
Lotus-Pond (By Shree Remendrath Chakravarti : From the Collection of Shree Kanu Desai)

COPYRIGHT

S.N.D.T. WOMEN'S UNIVERSITY LIBRARY.

759.954 R 10685
VG Bha

AUTHOR Bharatiya kala
TITLE Kalāp, pl.3.
6 plates

DATE DUE | BORROWER'S NAME

VG 759.954
Bha
10685

કુમાર કાર્યાલયનાં કલામય પ્રકાશનો

ગુજરાત કલાકલાપ (ત્રણ ભાગ): કલાત્મક અને સસ્તાપણામાં અનન્ય એવા આ ત્રણે સંપુટો પાછળનો મુખ્ય હેતુ તો, વિશુદ્ધ કલાને અત્યંત સસ્તા દરે ઘરઘર પહોંચની કરવાનો છે. ગુજરાતના નામી કલાકારોની ચુનંદી કૃતિઓ આમાં રજૂ કરી છે. દરેકના રૂા. ૨-૦૦

અજવાળી રાત: એવાં પુસ્તકો ભાગ્યે જ બહાર પડે છે જે ઊગતા કિશોર-કુમારોને તેટલાં જ મોટી ઉમરનાં માણસોને, સંસ્કારી શિક્ષિતોને તેટલાં જ ગ્રામજનોને, સૌને એક સરખાં વાચનરસમાં ખેંચે. આ પુસ્તક એ કોટિનું છે. વિચાર ને કલ્પનાનું વાતાવરણ જમાવતી સચિત્ર રસભરી વાતો આકર્ષક રૂપરંગમાં તેમાં મૂકવામાં આવી છે. રૂા. ૪-૦૦

ગુજરાતી લઘુલિપિ: ગુજરાતી શૉર્ટહૅન્ડ પર બહાર પડેલા સર્વોત્તમ અને સરળતમ પુસ્તકની આ નવી આવૃત્તિ છાપાંના રિપોર્ટરો, કોર્ટકચેરીના કાર્યકરો, પોલીસો, સરકારી નોકરીના ઉમેદવારો વગેરેને માટે ઘણી જ ઉપયોગી છે. રૂા. ૩-૦૦

શિલ્પ-પરિચય: હિંદી કલાનાં રૂપ તથા રહસ્યદર્શનના અગ્રણી આવિષ્કારક તેમજ જાણીતા કલાવિવેચક શ્રી અર્ધેન્દ્રકુમાર ગાંગુલીએ વિદ્યાર્થીઓ માટે તૈયાર કરેલા મૂળ બંગાળી ગ્રંથનો આ અનુવાદ મબલખ દૃષ્ટાંતચિત્રોથી ભરેલો હોઇ કલાનાં રૂપ-રહસ્યની શાસ્ત્રીય સમજણ આપીને રસદૃષ્ટિ ખીલવવા ઉપરાંત હિંદી કલાની સમજણના મહત્ત્વના અભ્યાસરૂપ છે. રૂા. ૩-૦૦

—અને હવે તૈયાર થાય છે—

લિપિકા: કવિવર ટાગોરની રસળતી લઘુકથાઓનો અનુવાદ. [અનુવાદક: વિનોદ કોઠારી]

યોગાસનો: શરીર, મન અને જ્ઞાનતંતુઓ ત્રણેને એકસાથે સ્વસ્થ રાખતી ભારતની આ અનન્ય વ્યાયામપદ્ધતિના અઘરા વિષયને તદ્દન સરળ બનાવતી વિશદ ભાષામાં લખાએલી અને પ્રત્યેક આસનના સુરેખ ચિત્ર સાથેની આ નાનકડી હાથપોથી હવે લગભગ બેવડા દળ જેટલા નવા ઉમેરણ સાથે તૈયાર થઈ રહી છે. [લેખક: દામુભાઈ શુક્લ]

મૅટ્રિક પછીનું માર્ગદર્શન: પોતાની ભાવિ કારકિર્દી માટે સચિંત વિદ્યાર્થીઓ અને વાલીઓને યોગ્ય દિશાસૂચન કરતી આ પુસ્તિકાની ત્રણત્રણ આવૃત્તિઓ ખપી જવાથી તેની ઉપયોગિતા પુરવાર થાય છે. અગાઉની આવૃત્તિઓના પ્રત્યેક અંગમાં નવાં ઉમેરણો સાથે તેની સુધારેલી-વધારેલી નવી આવૃત્તિ તૈયાર થઇ રહી છે. [પ્રો. સ. અ. રાનડે, એમ. એ.]

અજંતાના કલામંડપો: ગુજરાતી પ્રકાશનોમાં તો એ અપૂર્વ છે જ, પરંતુ ભારતની અન્ય ભાષાઓમાં પણ અજંતાના કલામંડપો ઉપર આટલું સમૃદ્ધ એક પણ પ્રકાશન થયું ન હોઈ આજે તો હવે એની એકે નકલ (ગુજરાતી કે હિંદી) તદ્દન અપ્રાપ્ય છે. પરંતુ હવે તેમાં બીજી ઘણી નવી ચિત્રસામગ્રીઓ ઉમેરાઇને તેની તદ્દન નવી જ આવૃત્તિ તૈયાર થાય છે.

ચિત્રશતક (ત્રણ ભાગ): દૃશ્ય વિચારમાળા, ભાવવિવિધતા કે ભિન્નભિન્ન રૂપયોજના સમજવાની શક્તિ કેળવ્યા વિના માણસની કેળવણી અને ઇન્દ્રિયવિકાસ અધૂરાં અને સૂનાં રહે છે. એ માટે એવી શ્રેયસ્કર સામગ્રી આપતી ચિત્રમાળાઓ રચવાની અમારી અભિલાષાઓમાં આ ગ્રંથોની ઘણાં વર્ષો પર કરેલી શરૂઆતમાં હવે અમે આગળ ડગ ભરીએ છીએ અને પ્રાચીન તથા અર્વાચીન, શિલ્પ અને સ્થાપત્ય, રંગચિત્રો અને રેખાચિત્રો, છાયાચિત્રો અને ફોટોગ્રાફોમાંથી ચૂંટેલી સો સો કલાકૃતિઓના ત્રણ નવા સંગ્રહોનું પ્રકાશન તૈયાર કરીએ છીએ.

કુમાર કાર્યાલય લિમિટેડ · ૧૪૫૪ રાયપુર · અમદાવાદ